Yazar Sharon Lowenstein
Salı, 05 Ağustos 2008 22:43

Dil, amacı anlatmak için seçilen kelimelerin ifade ettikleri belirgin anlamlardan çok daha fazlasını taşıyabilir. Tavırlar, zihniyet ve bakış açıları da dil ile nakledilir. Dil davranışı etkiler, davranış da dili. Bu yüzden birbirleri ile işbirliği içinde olan avukatlar, hukuk davalarının tartışmaya dayalı lisanı yerine, müzakereye çok daha uygun bir ortam sunan özel kelime dağarcıklarını kullanmaktadır. Benzer şekilde, uzlaşmacıların seçtiği kelimeler de, müşterilerin soğuk, serin, ve fırtınalı bir iletişim tarzından vaziyeti, sorunun karşılıklı çözümünü mümkün kılan çok daha işbirlikçi bir şekle dönüştürmesine yardımcı olmaktadır.

Ortaya çıkan bu değişim, başka hiçbir noktada, mecaz ifadelerin seçilmesinde aldığı bariz halden daha çarpıcı değildir. Siyasi ve hukuki sistemlerimizin diline hakim olan savaş mecazına dayanmaktansa - ki genel olarak bu çatışma diline de hakim olmaktadır – mecazlar uzlaşma faaliyetlerinde farklılıkları birleştiren bir köprü kurmalı, ana hususa değinmeli, herkesin kitabın aynı sayfasına bakmasını sağlamalıdır ki müzakereler yapıcı bir şekilde ilerleyebilsin. Bu yüzden, müşteriler ile yaptığım ilk görüşmelerde, her bir müşteri ve durum için en uygun düşecek mecaz ifadelerin neler olduğunu tespit edebilmek amacıyla, bu konuya ilişkin sorulara yer veririm.

Mecaz ifadeler, bir çatışmayı çatışma olarak değil de meydan okuma olarak yeniden tarif edebilmemize yardımcı olabilir. Tabiatta yürüyen, dağlara tırmanan ancak şu an'da kendini yenilmiş hisseden bir müşteri söz konusu olduğunda, bir sonraki basamağa çıkmadan önce her bir çıkıntılı noktada ayağını yere daha sıkı basmaya odaklanmış birisi için tırmanma kelimesi çok daha mümkün görünebilir. Yelkenli teknesi olan ancak geriye kalan tek seçeneğinin savaşmak olduğunu düşünen bir müşteri, uzlaşma aşamasında hakim rüzgarlardan azami ölçüde istifade etmek gayesiyle tekneyi rüzgar üstüne orsa edebilir.

Yine de bir bayan müşterim azgın nehir sularında rafting yapmaktan hoşlandığını söylediğinde, bu; kayalara çarpmak üzere olduğu veya akıntının en hızlı olduğu noktada suya devrilmek üzere olabileceği anlamına gelmektedir. Eğer müşterimin tehlikeli bir durumda can güvenliğini temin etmesi gerekirse, emniyet çizgisinin nereden geçtiğini bilmesi gerekebilir. Golf oyuncusu, golf arabasını kullanmak istemeyebilir. Tenis oyuncusu lob vuruşunu denemek isteyebilir. Sörfçü, dalgayı yakalamak isteyebilir.

Yazar Sharon Lowenstein
Salı, 05 Ağustos 2008 22:43

Mecaz ifadeler, dinleyenin veya okuyucunun dikkatini geçmişten çok gelecek üzerine toplayabilir. Savaşla ilgili mecazlar ise insanların geçmişe hapseder. Yolculuğa çıkma, tohum ekme, yemek pişirme, balık tutma, inşa etme veya takım sporları yapma gibi mecazlar hep geleceğe bakan ifadelerdir. Aynı yolda seyahat ederiz. Geleceğe tohum ekeriz. Yeri geldiğinde kendi ihtiyaçlarımızı bir tarafa bırakarak çocuklarımıza öncelik tanır bunun için aynı bir yemek tarifinde olduğu gibi çözümler üretiriz. Ne kadar fazla seçeneği trolle avlayıp çekebileceğimize bakarız. Herhangi bir an'da üst üste bir tuğla istifleyebiliriz.

Mecaz ifadeleri kullanmak müşterilerin içinden çıkılamaz hale gelen duygularını teşhis etmemize ve bu duygulara hitap etmemize yardımcı olur. Bazı müşteriler, bir girdapta kıvrıla kıvrıla dönme imgesi ile meşguldürler; uzlaşma, onların yön değiştirip, girdaptan yukarı yükselmelerine ve sonunda da girdabın dışına çıkmalarına yardımcı olabilir. Başka müşteriler, çocukların anneleri ile olan iletişimlerini, soğuk, buz gibi veya donuk olarak niteleyebilir ancak uzlaşma söz konusu olduğunda ise, termostatı tekrar ayarlayabilirler. Bazen, ki bu daha çok kadınlardan ziyade erkeklerde olmakta, müşteri, gözyaşların saklamak için ne mümkünse yapmaya hazırdır; bu duyguları tecrübe edebilmesine izin vermek için ona şöyle sorarım: 'ağlayamayan birisi için ne düşündüğümü biliyor musunuz? Ağlayamayan insan duygusal olarak kabızdır. Duygusal olarak kabız mı olmak istiyorsunuz?

Uzlaşma, müşterileri aracın sürücü koltuğuna oturtur: hukuk davaları bir kumardır, zarlar farklı geldiğinde müşterilerin kontrolü tamamıyla ellerinden alınmış demektir. Benim müşterilerime sık sık tavsiye ettiğim, daha sonra hazımsızlık çekmemek için filden kopardıkları et parçalarını tane tane alıp ağızlarına atmalarıdır. Ve tabii ki, tarafların birbirine atfettikleri hatanın oranı ne olursa olsun, hemen hemen herkesin verdiği tepki tango yapmak için iki kişiye ihtiyaç olduğunu bildiklerini söylemekten ibarettir.

Mecaz ifadelerin uyandırdığı tesir, ince ve etkilidir. Kullanıldıkları odada farklı bir iklim yaratırlar veya iklimi birden değiştir. Tartışmanın tarzını yeniden ayar eder ve insanlarda paylaşılan bir tecrübe veya anlayış hissi uyandırırlar. Mecaz ifadeleri maharetle birbirleri ile karıştırarak kullanan uzlaşmacı, çok hızlı şekilde taraflar ile kendi arasında bir münasebet tesis eder ve

böylece de, verimli sorun çözme faaliyeti için uygun zemini yaratmış olur.

Alıntı yeri: mediate.com
Çeviri: Ümit Dural

Çevrilmesini sağlayan : Ayşe Dilek Ergüler

//